

REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
SEDIUL CIOCANA

mun. Chișinău, str. Mihail Sadoveanu, nr. 24/1,
Republica Moldova, MD-2044,
tel./fax (+373 22) 333 665; (022) 337 520
e-mail: jci@justice.md

*Sediul specializat în examinarea cauzelor cu privire la activitatea
judecătorului de instrucție*

REPUBLIC OF MOLDOVA
THE COURT OF CHISINAU
CIOCANA COURT OFFICE

Chisinau city, Mihail Sadoveanu street, nr.24/1,
Republic of Moldova, MD-2044,
tel./fax (+373 22) 333 665; (022) 337 520
e-mail: jci@justice.md

*The Court Office specialized in the examination of the cases concerning
the activity of the investigative judge*

Curtea Constituțională

MD – 2004, mun. Chișinău, str. Al. Lăpușneanu, nr. 28

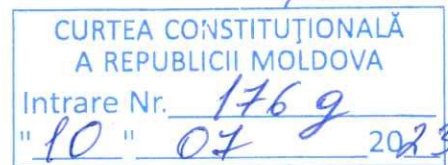
Judecătoria Chișinău (*sediul Ciocana*), Vă expediază pentru examinare sesizarea avocatului Radu Dumneanu, care acționează în apărarea drepturilor și libertăților și intereselor legitime ale petiționarului Dumitru Chicu, privind sesizarea Curții Constituționale, în vederea controlului constituționalității prevederilor art.291¹ alin. (2) lit. a) din Codul de procedură penală.

Se anexează:

- Cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate pe 5 file.
- Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate pe 17 file.
- Copia plângerii înaintată în condițiile art. 313 din Codul de procedură penală pe 9 file.
- Încheierea din 22 iunie 2023 pe 3 file.

Vicepreședintele interimar
Judecătoriei Chișinău, *sediul Ciocana*

Constantin Damaschin

Executor:
Corneliu Barbacari,

6
18

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ a REPUBLICII MOLDOVA

SESIZARE
privind excepția de neconstituționalitate

- 7 19
- I – Autorul sesizării**
1. nume – Dumneanu
 2. prenume – Radu
 3. funcția – Avocat
 - 4.
 6. numele și prenumele reprezentatului – Dumitru CHICU
 7. ocupația reprezentatului – -

II – Obiectul sesizării

12. Prezenta sesizare are ca obiect - solicitarea de verificare a corespunderii constituționalității a prevederilor dispoziției art.291/1 alin.(2) lit.a) Cod de procedură penală „Finalizarea urmăririi penale în lipsa învinutului are loc dacă sunt întrunite cumulativ următoarele condiții ... în privința persoanei a fost emisă o ordonanță de punere sub învinuire pentru comiterea unei sau mai multor infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave potrivit Codului penal”, deoarece contravin flagrant prevederilor art.6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, deoarece nu îndeplinesc standardul calității legii penale, fiind contrare art.20 și art.54 din Constituție.

III – Circumstanțele litigiului examinat de instanța de judecată

13. La moment, numitul Chicu Dumitru are calitatea de învinuit, fiindu-i imputată comiterea faptei prevăzute de art.335 alin.(1) și art.361 Cod penal.

Pentru a înainta acuzația nouă, în calitate de circumstanțe de fapt, procurorul a invocat presupunerea că:

- sub pretextul că ar fi folosit conștient, un document oficial, despre care, în mod eronat, s-a indicat în ordonanța de punere sub învinuire că, cunoscând despre faptul că în procesul-verbal din 10.11.2011 al Adunării creditorilor SRL „Nourco”, întocmit potrivit art.68 alin.(2) din Legea insolvenței nr.632 din 14.11.2001 (în vigoare la data săvârșirii infracțiunii), ar fi fost introduse date false la compartimentul subiectele ordinii de zi, în special privind votul exprimat de către participanți asupra aprobării modului de desfășurare a procesului de insolvență conform procedurii planului și desemnarea SRL „ExFactor-Grup” ca executor a lucrărilor de construcție, a deținut și a folosit documentul dat, care acordă drepturi, prezentându-l la data de 21.11.2011 Curții de Apel Chișinău;
- sub pretextul folosirii situației de serviciu în interes material și alte interese personale de către o persoană care gestionează o organizație comercială, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de Lege ale persoanelor fizice, indicându-se că, gestionând activitatea SRL „Nourco”, folosindu-se de situația de serviciu și acționând în interes material propriu și al terților, în temeiul procesului-

8 70

verbal din 10.11.2011, a majorat nejustificat costul investițiilor (!!!) în construcția blocurilor locative, amplasate în mun.Chișinău, b-dul Cuza Vodă 1/4, 1/5 și str.Sarmisegetuza 53/1, 53/2, și 53/3, ce a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de Lege ale investitorilor Afanas Galina, Buhuță Ala, Guzun Grigore, Stratula Igor și alte persoane.

Însăși prejudiciile cauzate intereselor persoanelor indicate a fost descris sub forma neînregistrării pînă în prezent a dreptului de proprietate al persoanelor indicate asupra bunurilor imobile, ce au constituit obiectele contractelor de investiție, precum și încasarea pretins nejustificată a cheltuielilor suplimentare, necesare pentru finisarea construcției și darea în exploatare a blocurilor locative, în sumă de 32414472.00 lei.

13.1) În această ordine de idei se impune mențiunea că la data de 10.11.2011 Adunarea creditorilor SRL „Nourco” în proces de insolabilitate s-a desfășurat în comun cu ședința instanței de judecată. Respectiv, la ședința menționată au participat și judecătorul din Curtea de Apel Chișinău, care, potrivit legislației în vigoare la momentul respectiv, a reprezentat instanța de insolabilitate - Maria Moraru și greșierul Elena Orcon.

13.2) În așa mod, avînd obligația să confirme prin încheiere legalitatea hotărîrilor adoptate la Adunarea creditorilor, instanța de insolabilitate a avut posibilitatea și a asistat la lucrările respective, iar prin încheierea din 25.11.2011 a confirmat ca fiind legale hotărîrile Adunării creditorilor SRL „Nourco” din procesul-verbal din 10.11.2011.

13.3) Separat, avînd la bază faptul că a fost admisă o eroare tehnică manifestată prin indicarea la pagina 6 a procesului-verbal al Adunării creditorilor SRL „Nourco” la chestiunea nr.3 al ordinii de zi „*Lista voturilor se anexează*”, prin procesul-verbal nr.27 al ședinței Comitetului creditorilor SRL „Nourco” în proces de insolabilitate din 27.02.2012, sintagma respectivă a fost corectată, indicîndu-se că urmează a se avea în vedere sensul „*Lista persoanelor prezente se anexează*”.

Fiind contestată cu recurs de către Galina Afanas, Ruslan Acatiev, Maria Baturina și cererile de alăturare a lui Mihail Rotari, Anatolie Lavric, Artur moraraș, Maria Pocinoc, și Iulia Coșleț, prin care instanța de insolabilitate a confirmat legalitatea hotărîrilor adoptate la ședința Adunării creditorilor, indicate în procesul-verbal din 10.11.2011, Curtea Supremă de Justiție a dispus restituirea acestora prin încheierea din 01.08.2012, pe motiv că încheierea din 25.11.2011 nu este susceptibilă de a fi contestată cu recurs.

Separat, prin Hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 29.08.2017, menținută prin Decizia Curții Supreme de Justiție din 29.11.2017 s-a dispus respingerea ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată a numitei Afanas Galina, depusă inclusiv împotriva SRL „Nourco” în proces de insolabilitate cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra apartamentului nr. 39 din casa nr.1 de pe str.Sarmisegetuza 53 și de încasare a dobînzii de întîrziere și a prejudiciului moral.

13.4) La fel, prin Hotărîrea din 13.12.2019, emisă de către judecătorul în Judecătoria Chișinău (sediul Central) Alexandru Arhip (*acesta reprezentînd instanța de insolabilitate, potrivit modificărilor survenite în legislația cu privire la insolabilitate*), menținută prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 05.05.2020, s-a dispus încetarea procesului pornit de către numita Galina Afanas împotriva SRL „Nourco”, în planul procedurii de restructurare cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate a apartamentului nr.39 din mun.Chișinău,

str.Sarmisegetuza 53, încasarea sumei de 5263.55 EURO cu titlu de preț de serviciu neprestat și a sumei de 2063.22 EURO pentru diferența de suprafață.

Pentru a emite hotărârea indicată, instanța de insolvență, cu trimitere la încheierea Curții de Apel Chișinău, de explicare a sensului extinderii aplicării hotărârii Curții de Apel Economice expuse în Tabelul creanțelor creditorilor SRL „Nourco” din 08.04.2011, privind validarea creanței creditorului Afanas Galina în sumă de 451235.2 lei, echivalentul a 29750.00 EURO, s-a indicat:

- odată cu validarea creanței de 451235.2 lei, echivalentul a 29750.00 EURO, rezultată din neexecutarea Contractului nr.39 din 31.01.2008 „Privind investirea mijloacelor proprii în construcția casei de locuit nr.1 din str.sarmisegetuza 53”, creditorul Galina Afanas și-a exercitat dreptul prevăzut la art.98 alin.(3) din Legea insolvenței și art.738 alin.(1) din Codul civil, privind rezoluțiunea contractului;

- înregistrarea sumei de 451235.2 lei, echivalentul a 29750.00 EURO în tabelul creanțelor creditorilor SRL „Nourco” din 08.04.2011, reprezintă o hotărâre judecătorească definitivă propriu-zisă privind încasarea acestei sume de la SRL „Nourco”, cu titlu de prestația executată, care urmează a fi restituită creditorului ca efect al rezoluțiunii contractului nr.39 din 31.01.2008;

- odată cu validarea sumei de 451235.2 lei, echivalentul a 29750.00 EURO, contractul nr.39 din 31.01.2008 este rezolvit, SRL „Nourco” este eliberat de executarea obligațiilor contractuale, unica obligațiune existentă fiind achitarea către Galina Afanas a creanței validate potrivit prevederilor Legii insolvenței și a hotărârilor organelor creditorilor ale SRL „Nourco”.

13.5) Având la bază faptul că, invocarea majorării nejustificate a costurilor investițiilor în construcția blocurilor locative, amplasate în mun.Chișinău, b-dul Cuza Vodă 1/4, 1/5 și str.Sarmisegetuza 53/1, 53/2, și 53/3, reprezintă, pe de o parte o apreciere subiectivă a unui procuror, care nu are dreptul să intervină în activitatea subiecților de drept privat, iar pe de altă parte stabilirea valorii lucrărilor s-a făcut în toate cazurile la organele creditorilor în baza realităților economice și a situației agentului economic cu scopul de a finisa construcția blocurilor locative și satisfacerea creanțelor creditorilor, este evident că acuzația adusă în ordinea art.335 alin.(1) Cod penal nu rezistă la nici o critică.

Mai mult ca atât, în cazul în care ar fi fost admisă o asemenea „abatere” prejudiciul nu ar fi fost cauzat doar drepturilor și intereselor ocrotite de Lege ale investitorilor Afanas Galina, Buhuță Ala, Guzun Grigore, Stratula Igor și alte persoane, ci tuturor creditorilor care au încheiat contracte de investiții pentru construcția imobilelor până la constatarea insolvenței SRL „Nourco”.

La fel, se impune observația că toate deciziile în partea ce se referă la costul lucrărilor respective au fost adoptate la adunările organelor creditorilor, legalitatea cărora deja a fost verificată de instanța de insolvență, potrivit legislației insolvenței, iar intervenția procurorului în acest sens nu reprezintă altceva decât o imixtiune inadmisibilă în activitatea agentului economic, în dauna principiului autorității de lucru judecat, pentru a favoriza un număr foarte mic al creditorilor, care nu și-au asumat obligațiile necesare în vederea finisării construcției respective, dar care, prin utilizarea prerogativelor organelor de forță, încearcă să obțină foloase necuvenite.

În partea ce se referă la imputarea comiterii infracțiunii prevăzute de art.361 Cod penal se impune observația că eroarea admisă la redactarea procesului-verbal al Adunării creditorilor SRL „Noureo” în proces de insolvență a fost explicată, în acest sens nefiind admisă o falsificare a rezultatului votării, care a fost verificat de instanța de insolvență, care a asistat la adunarea respectivă și, mai mult ca atât, potrivit recursurilor părților interesate împotriva încheierii din 25.11.2011, nu a fost contestat rezultatul votului, ci legalitatea hotărârilor adoptate, este evident că și această acuzație este una eronată, mai ales că nu Dumitru Chicu a admis eroarea indicată, iar aceasta nu reprezintă un fals în sensul Legii penale.

În același timp, repetat se impune mențiunea că la ședința la care a fost întocmit procesul-verbal din 10.11.2011 a asistat personal judecătorul din care era compusă instanța de insolvență, respectiv, ținând cont că în realitate nu a fost admis nici un fals, este eronată și inducerea că Dumitru Chicu ar fi cunoscut despre caracterul fals al actului și l-ar fi folosit intenționat pentru a determina emiterea de către instanță a unei hotărâri ilegale, care de altfel este în vigoare și azi, după mai mult de 10 ani, iar toate pretențiile creditorilor care nu au dorit să contribuie la construcția imobilelor după pornirea procesului de insolvență a SRL „Noureo” fiind respinse prin hotărâri judecătorești definitive, irevocabile, executorii și obligatorii inclusiv pentru procurorii care investighează cauzele penale în care inclusiv numita Afanas Galina încearcă să obțină soloase necuvenite.

La caracterul vag și abstract al învinuirii înaintate se atribuie și argumentul că ordonanța respectivă nu conține nici un detaliu cu privire la datele din procesul-verbal din 10.11.2011, despre care să se indice că ar fi fost falsificat sau că nu ar corespunde circumstanțelor reale potrivit celor petrecute la data de 10.11.2011 la ședința respectivă.

13.6) Având la bază circumstanțele expuse, precum și caracterul vag și abstract al acuzațiilor înaintate, prin cererile succesive ale inculpatului s-a solicitat inițial scoaterea de sub urmărire penală, iar, ulterior, finalizarea urmăririi penale în lipsa sa și expedierea în instanța de judecată competentă pentru examinare în fond.

Solicitarea cu privire la finalizarea urmăririi penale în lipsa sa a fost respinsă, unicul pretext invocat fiind că, potrivit art.291/1 alin.(2) lit.a) Cod de procedură penală, Legea nu permite finalizarea urmăririi penale în cazul în care persoana nu este acuzată de comiterea unei infracțiuni grave, deosebit de grave și/sau excepțional de grave.

IV – Expunerea pretinselor încălcări a Constituției și a argumentelor în sprijinul acestor afirmații

14. Prin prezenta sesizare, se solicită Curții Constituționale a Republicii Moldova verificarea corespunderii cerințelor Constituției a prevederilor dispoziției art.291/1 alin.(2) lit.a) Cod de procedură penală „Finalizarea urmăririi penale în lipsa învinutului are loc dacă sunt întrunite cumulativ următoarele condiții ... în privința persoanei a fost emisă o ordonanță de punere sub învinuire pentru comiterea unei sau mai multor infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave potrivit Codului penal”, deoarece contravine flagrant prevederilor art.6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, deoarece nu îndeplinesc standardul calității legii penale, fiind contrare art.20 și art.54 din Constituție.

11. 13

Pentru că raționamentele care urmează a fi invocate sunt similare celor cu care s-a operat pentru a motiva Hotărîrea nr.3 a Curții Constituționale din 24.01.2023, pentru a justifica prezenta cerere urmează a fi citată motivarea invocată în hotărîrea menționată *supra*, ori, în mod evident sunt pertinente și pentru aprecierea corespunderii normei Constituției inclusiv a dispoziției art.291/1 alin.(2) lit.a Cod de procedură penală.

În acest sens, urmează să se țină cont de următorul text, citez: „38. Nici litera, nici spiritul articolului 6 din Convenție nu împiedică o persoană să renunțe, expres sau tacit, la garanțiile procesului echitabil.

Renunțarea trebuie stabilită de o manieră lipsită de echivoc și trebuie însoțită de garanții minime comensurabile cu importanța sa. Renunțarea nu poate contraveni vreunui interes public (Sejdovic v. Italia [MC], 1 martie 2006, § 86; V.C.L. și A.N. v. Regatul Unit, 16 februarie 2021, § 201).

39. În particular, nu există o încălcare a dreptului la un proces echitabil atunci când persoana acuzată a fost informată cu privire la data și la locul procesului sau atunci când a fost apărută de către un avocat pe care l-a mandatat în acest scop. Aceste considerente au stat la baza concluziei Curții Europene privind lipsa unei încălcări a articolului 6 din Convenție în cauzele Medenica v. Elveția, 14 iunie 2001, §§ 56-59; Dijkhuizen v. Olanda, 8 iunie 2021, §§ 59-62).

40. De asemenea, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a subliniat, între altele, că lipsa de reacție din partea acuzatului nu trebuie să paralizeze procedura instanței (DCC nr. 124 din 30 octombrie 2018, § 23; DCC nr. 77 din 1 iunie 2021, § 26).

41. Curtea menționează că orice persoană acuzată de comiterea unei infracțiuni are un drept fundamental ca procesul ei să aibă loc și să se încheie într-un termen rezonabil. Potrivit jurisprudenței Curții Europene, în materie penală, dreptul la judecarea cauzei într-un termen rezonabil urmărește să asigure faptul că o persoană acuzată nu trebuie să rămână într-o stare de incertitudine privind soarta sa o perioadă îndelungată (Kart v. Turcia [MC], 3 decembrie 2009, § 68).

42. Criteriile de apreciere a caracterului rezonabil al termenului procedurilor penale sunt, în special, complexitatea cauzei, comportamentul părților și al autorităților relevante (Liblik și alții v. Estonia, 28 mai 2019, § 91). 43. Articolul 6 din Convenție nu-i impune inculpatului o cooperare activă cu autoritățile judiciare. Acestuia nu i se poate reproșa că s-a folosit pe deplin de remediile oferite de dreptul național (Sociedade de Construções Martins & Vieira, Lda. și alții v. Portugalia, 30 octombrie 2014, § 48).

Totuși, trebuie să fie avută în vedere intensia inculpatului, care rezultă din dosar, de a amâna instrumentarea cauzei. Inculpatul nu poate invoca perioada în care se ascundea, încercând să se sustragă de la judecată (Vayiç v. Turcia, 20 iunie 2006, § 44; Keaney v. Irlanda, 30 aprilie 2020, § 95).

44. Totodată, pe baza articolului 6 din Convenție, statele au obligația să-și organizeze sistemul judiciar astfel încât tribunalele să îndeplinească toate cerințele acestui articol, inclusiv să fie apte să judece cauzele într-un termen rezonabil (Bara și Kola v. Albania, 12 octombrie 2021, § 94).

45. Articolul 321 alin. (1) din Codul de procedură penală stabilește regula potrivit căreia judecarea cauzei în primă instanță și în apel are loc cu participarea inculpatului.

Alineatul (2) al aceluiași articol stabilește excepțiile de la această regulă: (i) cazul în care inculpatul se eschivează de la prezentarea în instanță; (ii) cazul în care inculpatul, fiind în stare de arest, refuză să fie adus la ședința de judecată, iar refuzul său este confirmat de apărător sau de administrația locului de detenție; (iii) în situația examinării unor cauze referitoare la comiterea unor infracțiuni ușoare, iar inculpatul solicită judecarea cauzei în lipsa sa; (iv) în situația finalizării urmăririi penale și a trimiterii cauzei în judecată în absența. În continuare, alineatul (4) al aceluiași articol stabilește că, în situația în care nu se constată vreo excepție prevăzută de lege de la regula obligativității prezenței inculpatului la proces, judecarea cauzei se amână.

46. Analizând aceste prevederi, Curtea observă că o persoană care nu se sustrage de la judecarea cauzei, care nu se află în arest, care este acuzată de o infracțiune din afara categoriei celor ușoare și care a luat cunoștință de învinuire înainte ca dosarul să-i fie trimis în judecată nu se încadrează în nici o excepție de la regula judecării cauzei în prezența inculpatului, chiar dacă există motive care i-ar justifica absența. ...

47. Curtea își poate imagina situația unor persoane care, din motivul vârstei înaintate sau a stării de sănătate, nu se pot prezenta la proces, însă doresc ca procesul lor să se desfășoare. Aplicând normele contestate, instanța de judecată ar trebui să amâne judecarea cauzei la nesfârșit, pentru că situația lor nu se încadrează în nicio excepție menționată mai sus. Pentru persoanele în discuție, o astfel de soluție ar echivala cu o negare a dreptului la un proces echitabil, desfășurat într-un termen rezonabil. Aducerea lor forțată nu remediază problema, ci dimpotrivă, o agravează, pentru că ar putea leza drepturile acestor persoane la respectarea demnității sau a sănătății.

48. Curtea notează că, deși prezența inculpatului în ședință are o importanță deosebită pentru asigurarea caracterului echitabil și în contradictoriu al procesului, iar legislatorul are obligația pozitivă să instituie mecanisme care să-i asigure prezența la ședință, acestea nu trebuie să paralizeze procedura instanței de judecată, împiedicând, pur și simplu, desfășurarea procesului. În acest context, Curtea subliniază că, atunci când sunt puse în balanță aceste două principii, legislatorul trebuie să găsească echilibrul corect, adică soluția care nu subordonează un principiu în detrimentul altuia, ci soluția care identifică un compromis optim.

49. Analizând prevederile Codului de procedură penală, Curtea constată că legislatorul a reglementat situația persoanelor care refuză în mod implicit la dreptul de a fi prezente la judecarea cauzei (e.g. inculpații care se sustrag de la judecată). De asemenea, legislatorul a reglementat posibilitatea renunțării în mod expres la dreptul de a fi prezente pentru persoanele aflate în arest preventiv, refuzul fiind confirmat de apărător sau de administrația locului de detenție, indiferent de categoria infracțiunilor de care sunt acuzate.

50. Pe de altă parte, Curtea observă că persoanele care nu se află în arest preventiv și care nu se sustrag de la judecată pot renunța în mod expres la dreptul de a fi prezente la ședință doar dacă sunt acuzate de comiterea unor infracțiuni ușoare. Curtea nu poate identifica vreun motiv rezonabil care justifică o asemenea soluție legislativă. De altfel, același articol 321 din Codul de procedură penală prevede la alineatul (3) garanția potrivit căreia, în cazul judecării cauzei în lipsa inculpatului, participarea apărătorului și, după caz, a reprezentantului lui legal este obligatorie.

51. Din aceste motive, Curtea va declara neconstituțional textul „examinării unor cauze privitor la săvârșirea unor infracțiuni ușoare” din articolul 321 alin. (2) pct. 3) din Codul de procedură penală, pentru că nu le permite unor categorii de persoane inculpate să beneficieze de dreptul la un proces echitabil, garantat de articolul 20 din Constituție. Această concluzie scutește Curtea de necesitatea efectuării unei analize suplimentare prin prisma principiului nediscriminării garantat de articolul 14 din Convenția Europeană, invocat de autorul excepției.

52. Totuși, Curtea notează că instanțele de judecată vor trebui să verifice: (I) dacă există circumstanțe excepționale și motive obiective care justifică absența inculpaților la ședință (e.g. starea sănătății sau vârsta înaintată); (II) dacă renunțarea este voluntară, lipsită de echivoc (e.g. declară solemn într-o ședință precedentă sau prezintă un înscris contrasemnat de apărător în care își manifestă această dorință) și bazată pe o alegere în cunoștință de cauză (persoana prevede consecințele pe care le presupune conduita sa); (III) dacă renunțarea nu contravine unui interes public mai important. În aceste condiții, Curtea va emite o Adresă către Parlament în vederea reglementării acestor garanții în conformitate cu considerentele prezentei hotărâri.

53. Având în vedere că problema abordată de autorul sesizării este soluționată prin declararea neconstituționalității dispozițiilor contestate de la articolul 321 alin. (2) pct. 3) din Codul de procedură penală, Curtea consideră că este superfluu să se pronunțe și cu privire la critica alineatului (4) din același articol, care stabilește că judecarea cauzei se amână dacă nu se constată vreo excepție prevăzută de lege de la regula obligativității prezenței inculpatului la proces”.

V – Expunerea datelor suplimentare ale autorului sesizării

15. În drept, prezentul demers mi-l bazez pe prevederile art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova și pe prescripțiile pct.2 al părții dispozitive a Hotărârii Curții Constituționale din 09.02.2016, s-a dispus expres că, citez: „Până la adoptarea de către Parlament a reglementărilor în executarea prezentei hotărâri, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curșilor de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) din Constituție și astfel cum au fost explicate în prezenta hotărâre, în conformitate cu considerentele menționate în cuprinsul acesteia și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională”.

VI – Documente anexate

Consider că, pentru examinarea prezentei sesizări se impune anexarea ordonanței procurorului ierarhic superior din 04.04.2023, emisă de către procurorul mun.Chișinău Oleg Afanasii, prin care a fost respinsă plîngerea depusă împotriva acțiunilor procurorului Adrian Scutaru și plîngerea depusă în ordinea art.313 Cod de procedură penală adresată judecătorului de instrucție.

4 86

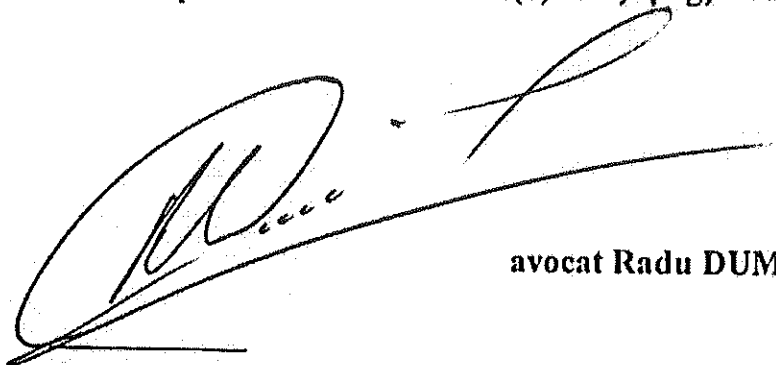
VII – Declarația și semnătura

Declar pe onoare că informațiile care au fost expuse în prezenta sesizare sunt exacte.

Sesizarea dată se înaintează în procedura aflată pe rol la Judecătorul de instrucție, care examinează plingerea depusă în baza art.313 Cod de procedură penală și care, la rândul ei, are ca obiect contestarea actelor procesuale prin care s-a refuzat în finisarea urmăririi penale în lipsa învinuitului Dumitru Chiecu, pentru a fi expediată spre examinare Curții Constituționale în conformitate cu prevederile art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

Cu respect,

08.06.2023

avocat Radu DUMNEANU

!!! - **MENTIUNE** - document semnat electronic în conformitate cu
Legea nr.91 din 29.05.2014
Verificarea semnăturii poate fi realizată la adresa
<https://msign.gov.md>

ÎNCHEIERE

22 iunie 2023

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana

Instanța de judecată în componență:

Președintele ședinței, judecător

Elisaveta Buzu

Grefier

Corneliu Barbacari

Cu participarea:

Procurorului

Adrian Scutaru

În lipsa:

Petiționarului

Dumitru Chicu

Avocatului

Radu Dumneanu

Examinând în ședință de judecată închisă, cererea avocatului Radu Dumneanu privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cadrul examinării plângerii depuse în condițiile art. 313 Cod de procedură penală, instanța de judecată,

A C O N S T A T A T:

La 28 aprilie 2023, avocatul Radu Dumneanu care acționează în interesele petiționarului Chicu Dumitru a înaintat în instanța de judecată o plângere în condițiile art. 313 Cod de procedură penală.

La 08 iunie 2023, prin intermediul cancelariei instanței de judecată, avocatul Radu Dumneanu a înaintat o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în vederea controlului constituționalității prevederilor art. 291¹ alin. (2) lit. a) Cod de procedură penală „Finalizarea urmăririi penale în lipsa învinutului are loc dacă sunt întrunite cumulativ următoarele condiții...în privința persoanei a fost emisă o ordonanță de punere sub învinuire pentru comiterea unei sau mai multor infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave potrivit Codului penal” prin prisma prevederilor art. art. 1 alin. (3), art. 20, combinat cu art. 54 din Constituția Republicii Moldova.

În cadrul ședinței de judecată, la 08.06.2023, petiționarul și apărătorul acestuia nu s-au prezentat, din motive necunoscute instanței.

Procurorul, în cadrul ședinței de judecată, a solicitat respingerea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Audiind poziția participanților prezenți la proces, studiind temeiurile de fapt și de drept invocate în cerere și raportându-le, per ansamblu, condițiilor speței, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite cererea privind ridicarea excepției de neconstituționale, în cadrul examinării cauzei, reieșind din considerentele ce urmează.

În conformitate cu pct. 82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din

2
oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la pct. 82.

Totodată, instanța remarcă că, în conformitate cu art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

În această ordine de idei, instanța reține că norma vizată, și anume prevederile art. 291¹ alin. (2) lit. a) din Codul de procedură penală - „Finalizarea urmăririi penale în lipsa învinutului are loc dacă sunt întrunite cumulativ următoarele condiții...în privința persoanei a fost emisă o ordonanță de punere sub învinuire pentru comiterea unei sau mai multor infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave potrivit Codului penal”, formează obiectul controlului constituționalității prin prisma art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova și pct. 82 al Hotărârii nr. 2 din 09.02.2016.

La speță, instanța constată că, la moment nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect controlul constituționalității textului art. 291¹ alin. (2) lit. a) din Codul de procedură penală și anume, asupra la - „Finalizarea urmăririi penale în lipsa învinutului are loc dacă sunt întrunite cumulativ următoarele condiții...în privința persoanei a fost emisă o ordonanță de punere sub învinuire pentru comiterea unei sau mai multor infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave potrivit Codului penal”.

Concomitent, se atestă că în conformitate cu pct. 82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, sesizarea înaintată de către apărător întrunește condiția că norma vizată poate fi supusă controlului constituționalității, ori aceste chestiuni au tangență directă cu soluționarea cauzei.

În cauza *Ivanciuc vs Romania* (decizia nr.18624/03), fiind invocat refuzul instanței de judecată de a sesiza Curtea Constituțională cu o excepție de neconstituționalitate, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat: „Este conform funcționării unui asemenea mecanism faptul că judecătorul verifică dacă poate sau trebuie să depună o cerere preliminară, asigurându-se că aceasta trebuie să fie rezolvată pentru a permite să se soluționeze litigiul pe care este chemat să-l cunoască. Acestea fiind zise, nu este exclus ca, în unele circumstanțe, refuzul exprimat de o instanță națională, chemată să se pronunțe în ultimă instanță, ar putea aduce atingere principiului echității procedurii, așa cum este enunțat la articolul 6 § 1 al Convenției Europene, în special atunci când un asemenea refuz este atins de arbitrar (*Coëmeșialții v. Belgia*, cererile nr.32492/96, 32547/96, 32547/96, 32548/96, 33209/96 și 33210/96, § 114, și *Wynen v. Belgia*, cererea nr.32576/96, § 41)”.

De asemenea, instanța reține că prevederile art. 6 din Convenție nu garantează dreptul ca o instanță națională sau internațională să fie sesizată cu o chestiune prejudiciară. În același timp, față de sistemul de drept ucrainean, în care persoanele fizice nu pot sesiza direct instanța constituțională, ci numai prin intermediul instanțelor de fond, care au o marjă de apreciere în privința sesizării, Curtea Europeană a statuat că instanțele au omis să analizeze cererea reclamantei din punctul de vedere al compatibilității cu dispozițiile constituționale și, prin urmare, ignorând acest aspect, deși el era specific, important și pertinent, au determinat încălcarea dispozițiilor art. 6 § 1 din Convenție Europene.

Urmare a celor invocate, instanța găsește necesar a admite cererea avocatului Radu Dumneanu privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cadrul examinării plângerii depuse în condițiile art. 313 Cod de procedură penală, prin care a invocat excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 291¹ alin. (2) lit. a) din Codul de procedură penală - „Finalizarea urmăririi penale în lipsa învinuitului are loc dacă sunt întrunite cumulativ următoarele condiții...în privința persoanei a fost emisă o ordonanță de punere sub învinuire pentru comiterea unei sau mai multor infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave potrivit Codului penal”.

În temeiul celor expuse și în conformitate cu prevederile art. art. 7, 41, Cod de procedură penală, art. 135 din Constituția Republicii Moldova, în acord cu Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, instanța de judecată –

DISPUNE:

Se admite cererea avocatului Radu Dumneanu privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cadrul examinării plângerii depuse în condițiile art. 313 Cod de procedură penală.

Se ridică excepția de neconstituționalitate pentru controlul constituționalității a art. 291¹ alin. (2) lit. a) din Codul de procedură penală - „Finalizarea urmăririi penale în lipsa învinuitului are loc dacă sunt întrunite cumulativ următoarele condiții...în privința persoanei a fost emisă o ordonanță de punere sub învinuire pentru comiterea unei sau mai multor infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave potrivit Codului penal”.

Se remite în adresa Curții Constituționale prezenta încheiere, sesizarea avocatului Radu Dumneanu.

Încheierea separat nu este susceptibilă căilor de atac, însă poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

**Președintele ședinței,
Judecătorul**

Elisaveta Buzu